

TÖRTÉNELEM KÖZÉPSZINTŰ PRÓBAÉRETTSÉGI ÍRÁSBELI VIZSGA

2025–2026-os tanév

2026. január 10.

**Budapesti Fazekas Mihály
Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium**

Időtartam: 180 perc

Pótlapok száma

Tisztázati:

Piszkozati:

Fontos tudnivalók

Egyértelmű válaszokat adjon, egyértelmű jelöléseket alkalmazzon – javítás esetén is!

Válaszaiban a lényeg megfogalmazására törekedjen, ne lépje túl a rendelkezésre álló kipontozott helyet! Csak annyi válaszszöveget írjon, amennyit a feladat kér! (Ha többet ír, a beírás sorrendjében értékeljük válaszait.)

Kérjük, kék színű tollat használjon! A feladatok megoldásakor tartsa szem előtt az alábbi javaslatokat!

- Olvassa el figyelmesen a feladatokat!
- Kövesse figyelmesen a feladatlap utasításait!
- Tudatosítsa, hány részfeladatból áll a feladat, és oldja meg az összeset!
- Tanulmányozza a feladatokhoz kapcsolódó forrásokat (kép, ábra, szöveg, térkép)!
- Válaszait gondos mérlegelés után, lehetőleg javítás nélkül írja le!
- A feladatok megoldásához használhatja a megengedett segédeszközöket: a középiskolai történelmi atlaszt és a helyesírási szótárt.

Ügyeljen a pontos helyesíráásra!

Javaslatok a szöveges, kifejtendő feladatok kidolgozásához:

1. Helyezze el időben és térben a feladatban megjelölt problémát!
2. Használja fel a feladat megértéséhez a forrásokat, illetve a középiskolai történelmi atlaszt!
3. Gyűjtse össze azokat az általános fogalmakat (pl. fejlődés, változás, termelés), illetve az adott korszakhoz kapcsolódó fogalmakat (pl. várjobbágy, céh, személyi kultusz), melyekkel az adott probléma bemutatható!
4. Építse be fogalmazásába a forrásokból megszerezhető információkat, következtetéseket!
5. Tárja fel a probléma előzményeit, okait, következményeit!
6. Építse be mondanivalójába önálló ismereteit, nézőpontját, véleményét!
7. Ha szükséges, készítsen vázlatot, illetve piszkozatot!
8. Ügyeljen arra, hogy mondatai világosak legyenek!
9. Szerkessze meg szövegét, és figyeljen a helyesírássra is!

Tájékoztató:

Az esszé javításának szempontjai:

- a feladat megértése,
- megfelelés a tartalmi követelményeknek,
- a válasz megszerkesztettsége, logikussága, nyelvhelyessége és helyesírása.

Eredményes munkát kívánunk!

Időtartam: 180 perc

1. A feladat a kereszténység főbb tanításaihoz kapcsolódik. Oldja meg a feladatokat a forrás és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont, összesen 4 pont.)

„A tizenegy tanítvány (a) elment Galileába, arra a hegyre, ahova (b) rendelte őket. Amint meglátták, leborultak előtte, bár néhányan kételkedtek. [...] (b) odalépett hozzájuk, és így szólt: „Én kaptam minden hatalmat égen és földön. Menjetek tehát, tegyétek tanítványommá mind a népeket! Kereszteljétek meg őket az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevére, és tanítsátok meg őket mindannak a megtartására, amit parancsoltam nektek. S én veletek vagyok mindennap, a világ végéig.”

a) Hogyan nevezzük az (a)-val jelölt személyeket?

.....

b) Nevezze meg a szövegből kihagyott, (b)-vel jelölt személyt!

.....

c) Milyen héber eredetű szóval nevezték meg a keresztények a forrásban (b)-ként szereplő személyt?

.....

d) Hogyan nevezzük a Biblia azon részét, amelyből a forrásszemelvény származik?

.....

4 pont	
--------	--

2. A feladat az iszlám vallással kapcsolatos. Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével! Karikázza be a helyes megoldás betűjelét! (Elemenként 1 pont, összesen 4 pont.)

„Amikor Allah Küldötte látta, hogy népe nem fogadja el azt, amivel Allah megbízta, és társait üldözik, engedélyt adott nekik, hogy elhagyják földjüket, és Jaszribba menjenek. Allah menedéket és erőt adott ott nekik, és amikor a Küldött is kivándorolt hozzájuk, a hívők közössége megerősödött, és Allah ügye nyilvánvalóvá vált.” (*Ibn Iszhák - klasszikus iszlám történeti műve, 8. század*)

a) Mely állítás következik közvetlenül a forrásból?

- A) Az iszlám tanításai azonnal elfogadottá váltak Mekkában.
- B) A vallási és világi vezetés Mohamed halála után szétvált.
- C) A vallási és világi vezetés egy kézben összpontosult.
- D) A Korán Mohamed életében nyerte el végleges formáját.

b) Mi lett közvetlen következménye Mohamed Medinába költözésének a forrás szerint?

- A) Az iszlám tanításai azonnal egész Arábiában elterjedtek.
- B) Jótékony hatással volt a hívők közösségre.
- C) A Korán végleges formát öltött.
- D) Mohamed vallási szerepe háttérbe szorult a politikai vezetés mögött.

c) Miért vált szükségessé Mohamed halála után új vezető megválasztása?

- A) Mert a Korán tanításai értelmezésre szorultak.
- B) Mert a prófétai szerepet tovább kellett öröközni.
- C) Mert a közösség vallási és világi irányítása is megoldásra várt.
- D) Mert az iszlám egysége azonnal megbomlott.

d) Mi okozta a forrás szerint Mohamed és követői kivándorlását Mekkából?

- A) A Korán tanításainak végleges rögzítése, amely új központot igényelt.
- B) A tanítások elutasítása és a hívők üldöztetése.
- C) Mohamed meghívása a medinai törzsek által.
- D) A kereskedelmi útvonalak ellenőrzésének szándéka.

4 pont	
--------	--

3. A feladat a tatárjárással kapcsolatos. Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont, összesen 4 pont.)

„A tatárok nem messze a hadseregtől találtak egy gázlót, és egy éjszaka alatt mindnyájan átkeltek rajta, és hajnalban a király seregét körülvéve, jégesőként kezdték löni nyilaikat a hadseregre. A magyarok, részint hogy meglepték, részint hogy ravaszsággal megelőzték őket, fegyvert öltve lóra szálltak, de a katonák nem tudták uraikat, az urak katonáikat megtalálni, és amikor harcba indultak, lanyhán és egykedvűen vonultak. A nyíllövések oly sűrűn estek, hogy a harcosokat szinte árnyékba borították, és a nyilak úgy repdestek a levegőben, mint a sáskák és szöcskék szoktak szállni. És így, mivel a nyilazást nem tudták megállítani, visszatértek a sereg kötelékébe. A király pedig nem volt képes felállítani a csatarendet. És ha a magyarok a sereg egy-egy részéből összegyűlten vonultak a harcba, a tatárok szembejöttek velük nyilaikkal, és arra kényszerítették őket, hogy visszavonuljanak a sereg körletébe, úgyhogy a szerfölött nagy hőség és a helyszűke következtében akkora fáradtság vett erőt rajtuk, hogy a király és a kalocsai érsek, akik aggódva rettegtek, sem fenyegetésekkel, sem hízeltételekkel és buzdítással nem voltak képesek harcba küldeni őket, hiszen hajnaltól egészen délig ebben a szorongatott helyzetben voltak már.” (Rogerius mester siralmas éneke)

- a) Melyik folyón keltek át a tatárok az idézett részletben?
- b) Mikor zajlott a csata? (év, hó)
- c) Jelölje X jellel, hogy a szerző szerint melyik tényező **nem** tartozik a magyarok vereségének fő okai közé!

☐	a magyar sereg szervezetlensége
☐	a támadás váratlanul érte a magyar sereget
☐	a király elmenekült
☐	a magyar sereg szűk, kedvezőtlen táborhelye
☐	kimerültség és hőség

- d) Nevezzen meg egy olyan tényezőt, amely a tatár sereg katonai fölényét biztosította a csata folyamán!

.....

4 pont	
--------	--

4. A feladat az angol alkotmányos monarchia történetéhez kapcsolódik. Oldja meg a feladatot a forrás és ismeretei alapján! (Elemenként 1 pont, összesen 4 pont.)

„A király hatalma nem önkényes: döntéseit miniszterein keresztül gyakorolja, akik tetteikért a parlamentnek felelősek. A törvények végrehajtása a kormány feladata, amely a parlament többségének támogatására támaszkodik. A király személye sérthetetlen, de a kormányzati döntésekért nem ő, hanem tanácsadói viselik a politikai felelősséget.” (Alkotmányjogi elemzés, 19. század)

Egészítse ki az alábbi táblázatot a forrás és saját ismeretei alapján! (A válaszok legyenek rövidек, egy vagy néhány szavasak.)

A végrehajtó hatalom szereplője	Feladata / jellemzője
Király	
Kormány (miniszterek)	
	a kormány vezetője
	ellenőrzi a kormányt

4 pont	
--------	--

5. A feladat a mohácsi csatával kapcsolatos. Oldja meg a feladatokat a forrás és saját ismeretei alapján! (Elemenként 1 pont, összesen 4 pont.)

„Ezenközben Szolimán szultán előrenyomult, és Ibrahim basa vezette a ruméliai sereget, Behram basa pedig az anatóliaiakat. Tomori maga állította fel hosszú arcvonalban teljes hadnépét, gyalogos seregeket helyezve a lovascsapatok közé, hogy a török sokaság ne kerithesse be őket olyan könnyen. Azt a csekély számú ágyút pedig, ami rendelkezésére állt, a megfelelő helyekre állította. A szekértábornál őrizetül olyan katonákat hagyott, akik még tapasztalatlanok voltak a harcban. A király az első csapatok mögött állott; Tomori hagyott külön jókora sereg válogatott lovagot személye védelmére. A török, amint odaérkezett, kétszer elsütötte az ágyúkat, de olyan magasra célzott, hogy alig tett kárt a lándzsások között. ... Ezután rájuk rontottak lovas seregeikkel, s elkezdődvén a szemtől-szembeni csata, a török csapatok megtámadták a szekértábornál. Emiatt szükségessé vált azon az oldalon a segítség; odaküldték a több mint ezer válogatott lovagot” (Brodarics István: *Igaz leírás a magyaroknak a törökkel Mohácsnál vívott csatájáról*)

Az alábbi állítások mellé írja be a **megfelelő kategória betűjelét**. Egy betűjel többször felhasználható, és nem mindegyik betűjelet kell használni.

- **O** – oszmán sereg
- **M** – magyar sereg
- **K** – mindkettő
- **N** – egyik sem

- a) Fegyelmezett, tapasztalt hadvezérek irányították
- b) A hadvezetés következetesen került a döntő ütközetet,
és elsősorban felörlő manőverekre törekedett.
- c) Fő támadó fegyverneme a nehézlovasság volt
- d) Színlelt visszavonulást alkalmazott hadműveletként

4 pont	
--------	--

6. A feladat az áprilisi törvényekre vonatkozik. Egészítse ki a mondatokat azzal a fogalommal, amely a forrásban megjelenő változást a legpontosabban fejezi ki! A felsorolt szakkifejezésekből válasszon! (Elemenként 1 pont, összesen 4 pont.)

„Magyarország s a kapcsolt részek minden lakosai, minden közterheket különbség nélkül egyenlően és aránylagosan viselik.”

„Az úrbér és azt pótló szerződések alapján eddig gyakorlatban volt szolgálatok (robot), dézsma és pénzbeli fizetések, e törvény kihirdetésétől fogva örökösen megszüntetnek.”

„A ministerek az országgyűlés mindegyik táblájánál annak kíváratára megjelenni, s a megkívántató felvilágosításokat előadni tartoznak.” (Részletek az 1848. évi törvénycikkekből)

Fogalmak: rendi kiváltságok – köztelherviselés – úrbéri szolgáltatások – felelős minisztérium – népképviselői országgyűlés – abszolutizmus – jobbágyszabadítás – polgári átalakulás – királyi rendeletek – nemesi adómentesség – végrehajtó hatalom – kormány

- 1. A forrás első mondata arra utal, hogy megszűnt az a rendi állapot, amelyben a nemesség a következtében mentesült az adófizetés alól.
- 2. A kormány politikai felelőssége a(z) felé állt fenn, ami élesen eltért a korábbi rendi–udvari gyakorlattól.
- 3. A végrehajtó hatalom működésében lényeges változást jelentett, hogy az ország irányítását látta el, nem pedig kizárólag az uralkodó döntött.
- 4. Az áprilisi törvények alapján az 1848-as változások célja nem egy forradalmi államforma-váltás, hanem a megvalósítása volt.

4 pont	
--------	--

7. A feladat a 19. századi polgári állam jellemzőire vonatkozik. A forrás és ismeretei alapján oldja meg a feladatot! (Elemenként 1 pont, összesen 4 pont.)

„A törvény előtt minden polgár egyenlő, s kiváltságok alapján senki meg nem különböztethető. A törvényhozó hatalom a nemzet képviselőit illeti, míg a végrehajtó hatalmat az uralkodó és felelős miniszterei gyakorolják. Adót csak törvény útján, a képviselői testület hozzájárulásával lehet kivetni.” (19. századi alkotmányos jogszabály részlete)

Karikázza be mondatok három lehetséges befejezése közül annak a betűjelét, amely leginkább megfelel a forrás teljes tartalmának és logikájának!

1. A forrásban bemutatott államforma legpontosabban úgy írható le, mint...

- A) alkotmányosan korlátozott abszolútizmus.
- B) rendi monarchia modern jogi elemekkel.
- C) polgári alkotmányos monarchia.

2. Az, hogy a törvényhozó hatalom „a nemzet képviselőit illeti”, arra utal, hogy...

- A) a törvényeket közvetlen népszavazással fogadták el.
- B) a népképviselői elv vált a politikai legitimitáció alapjává.
- C) a parlament a végrehajtó hatalomnak volt alárendelve.

3. Az „uralkodó és felelős miniszterei” kifejezés leginkább azt fejezi ki, hogy...

- A) az uralkodó politikai döntéseiért személyesen felel a parlament előtt.
- B) a politikai felelősség a minisztereket terheli, nem az uralkodót.
- C) a végrehajtó hatalom teljes egészében a törvényhozás kezében van.

4. Az adókvetés törvényhozáshoz kötése elsősorban azt a célt szolgálta, hogy...

- A) az állam gazdasági beavatkozása megszűnjön.
- B) a végrehajtó hatalom pénzügyi ellenőrzés alá kerüljön.
- C) az adóterhek egyenlően oszoljanak meg a társadalomban.

4 pont	
--------	--

8. A feladat a Horthy-korszakra vonatkozik. A forrás és ismeretei alapján oldja meg a feladatot! (Elemenként 1 pont, összesen 4 pont.)

„A termelés előmozdítása minden kormány kötelessége és nem vállalom azt a vádat, hogy ez a kormány a termelést a maga részéről nem támogatta azok között a határok között, amelyeket. pénzügyi helyzetünk előír. Az ipar nagy fejlődésnek indult az országban. Azonban legyünk tisztában azzal, hogy külföldi tőkeimport nélkül még az iparfejlesztés kérdését sem tudjuk megoldani. ... A saját erőből való fölemelkedésnek tulajdonképpen két eszköze van: az egyik a takarékoság az államháztartásban és a kiadós adóztatás, másfelől pedig a termelés emelése és fokozása. Azonban mind a kettőt egyidőben kellett volna csinálni, mert az egyik, sajnos, nem elegendő. De mind a kettőhöz hiányoztak az erőforrások. ... Itt nem a kormány érdekéről, hanem az ország pénzügyi helyzetének érdekeiről van szó.”

„Együtt kellett megoldani a jóvátételek kérdését a költségvetés szanálásának kérdésével és együtt egy külföldi kölcsönnel, amely külföldi tőkeimport útján lehetővé teszi az ország közgazdaságának javulását.” (Bethlen István beszédeiből és kormányzati nyilatkozataiból, 1923–1926)

Válassza ki és karikázza be azon állítások betűjelét, amelyek a bethleni konszolidációra jellemzőek.

- 1. A külföldi hitel célja az állami beruházások tartós finanszírozása volt.
- 2. A pénzügyi stabilizáció feltétele az államháztartás egyensúlyának megteremtése volt.
- 3. Az új valuta bevezetése hozzájárult az infláció megfékezéséhez.
- 4. A gazdaság átalakításának fő eszköze az államosítás volt.
- 5. A külföldi kölcsön átmeneti eszközként szolgált a gazdaság talpra állításához.
- 6. A gazdaságpolitika célja a tervgazdaság kiépítése volt.
- 7. A konszolidáció elsősorban a pénzügyi stabilitás megteremtésére irányult.
- 8. A gazdasági beavatkozás mértéke meghaladta a piacgazdaság kereteit.

4 pont	
--------	--

9. A feladat a holokausztra vonatkozik. Oldja meg a feladatot a forrás és ismeretei alapján!

(Elemenként 1 pont, összesen 4 pont.)

„Egy reggel felszólítottak bennünket, hogy azonnal hagyjuk el lakásunkat, és csak a legszükségesebb holminkat vigyük magunkkal. A gettóban zsúfoltság uralkodott, majd néhány nap múlva vagonokba tereltek bennünket. Azt mondták, dolgozni visznek, de a családokat már az érkezéskor szétszakították.”
DEGOB (Deportáltakat Gondozó Országos Bizottság) – 1945. évi jegyzőkönyv (részlet)

„A zsidó lakosságot a kijelölt lakóközetekbe kell összevonni. Az elszállítás rendjéről a helyi hatóságok gondoskodjanak. Az intézkedések végrehajtása során a törvényesség és a közrend fenntartása elsőrendű feladat.” 6163/1944. M. E. rendelet (részlet)

a) Jelölje X jellel a helyes állításokat az összehasonlító táblázatban!

Szempont	Forrás A		Forrás B	
a) Nézőpont	az események végrehajtóinak szemszöge		az állami apparátus szemszöge	
b) Az események céljának megjelenése	a deportálás végső célja egyértelműen megjelenik		az intézkedések célja nem jelenik meg nyíltan	
c) Forráskritika	szubjektív, személyes nézőpont		történelmileg hiteles, tartalmilag elfedő	

4 pont	
--------	--

10. A feladat a hidegháború korában a keleti blokk országaira vonatkozik. Oldja meg a feladatot a források és ismeretei alapján! (Elemenként 1 pont, összesen 4 pont.)

a) „A baráti szocialista országok fegyveres erői segítséget nyújtottak annak az államnak, ahol ellenforradalmi elemek veszélyeztették a szocialista vívmányokat.” (*Szabad Nép című lap cikke*)

b) „A reformfolyamat megszakadt, miután a szövetséges csapatok bevonultak az ország területére, hogy megakadályozzák az ellenforradalmi irányvonal térnyerését.” (*Rudé právo című lap cikke*)

c) „A gdanski hajógyárban kitört munkabeszüntetések nyomán az ország több ipari központjában is sztrájkokra került sor. A kormány képviselői tárgyalásokat kezdtek a munkások küldötteivel, miközben hangsúlyozták, hogy a szocialista rend és a társadalmi stabilitás megőrzése elsőrendű érdek.” (*Trybuna Ludu című lap cikke*)

d) „Több ipari város munkásai tiltakozó megmozdulásokat kezdeményeztek az életszínvonal romlása és a munkanormák emelése ellen. A rend helyreállítása érdekében a hatóságok szükségállapotot rendeltek el, és szovjet csapatok bevonásával felszámolták az ellenforradalmi zavargásokat.” (*Neues Deutschland című lap cikke*)

Írja be a források betűjelét a táblázat megfelelő helyére!

	Az újságcikk-részletben leírt események évszáma				
Ország sorszáma	1949	1953	1956	1968	1980
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					

4 pont

11. A feladat a magyarországi rendszerváltozásra vonatkozik. Oldja meg a feladatokat a források és saját ismeretei alapján! (Elemenként 1 pont, összesen 4 pont.)

A)

B)

C)

D)

Döntse el, hogy mi igaz az alábbi állítás-párokra, és írja be a megfelelő válasz betűjelét! Nem mindegyik betűjelet kell felhasználnia és egy betűjel többször szerepelhet.

- A) Mindkét állítás igaz, és a II. magyarázza az I.-et
- B) Mindkét állítás igaz, de a II. nem indokolja az I.-et
- C) Az I. igaz, a II. hamis
- D) Az I. hamis, a II. igaz

1.)

I. A „Mit kíván a magyar nemzet?” című dokumentum a rendszerváltozás politikai céljait fogalmazta meg.

II. A dokumentum követeléseai között szerepelt a többpártrendszer és a jogállamiság megteremtése.

2.)

I. A nagymarosi vízlépcső elleni tüntetések veszélyesek voltak az állampárt számára.

II. A tüntetések civil alapon, pártstruktúrán kívül szerveződtek, és tömegeket mozgattak meg.

3.)

I. Az aratási demonstrációk azt mutatják, hogy a rendszerváltozás társadalmi-gazdasági feszültségekre is épült.

II. A magyar agráriumot nem érintette súlyosan a rendszerváltással együtt járó gazdasági modellváltás.

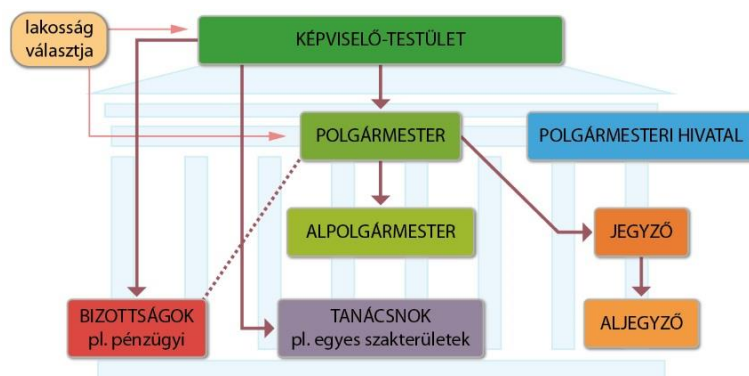
4.)

I. A bemutatott képek alapján a rendszerváltozás társadalmi támogatottsága sokrétű volt.

II. A képek politikai, civil, gazdasági és emlékezetpolitikai megnyilvánulásokat is ábrázolnak.

4 pont	
--------	--

12. A feladat a mai magyar állam intézményrendszerre vonatkozik. Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei alapján! Komplex tesztfeladat. (Elemenként 1 pont, összesen 6 pont.)

Írja a meghatározások mellé az ábrán szereplő megfelelő fogalmat!

a) „A település lakói által közvetlenül választott tisztségviselő, aki vezeti az önkormányzat munkáját, képviseli a települést, és elnököl a testület ülésein.”

b) „Az önkormányzat döntéshozó szerve, amely rendeleteket alkot, határozatokat hoz, és ellenőrzi a végrehajtó munka törvényességét.”

c) „Az önkormányzati működés jogszerűségéért felelős szakember, aki nem választott tisztségviselő, hanem köztisztviselői jogviszonyban látja el feladatát.”

d) „Az a szervezeti egység, amely előkészíti a döntéseket, végrehajtja a testület és a vezető döntéseit, és biztosítja az önkormányzat mindennapi működését.”

e) Melyik állítás NEM helyes a mai magyar önkormányzati rendszerrel kapcsolatban? Karikázza be a betűjelét!

- A) A polgármestert a választópolgárok közvetlenül választják.
- B) A jegyző politikai felelősséggel tartozik a választóknak.
- C) A képviselőtestület rendeleteket alkothat.
- D) A polgármesteri hivatal a döntések végrehajtásában vesz részt.

f) Karikázza be annak a megfogalmazásnak a betűjelét, amely legpontosabban fejezi ki az alábbi állítás tartalmát!

Állítás: „A helyi önkormányzat a törvény keretei között önállóan intézi a helyi közügyeket.”

- A) Az önkormányzat a központi kormány irányítása alatt áll, és annak utasításait hajtja végre.
- B) Az önkormányzat saját hatáskörben hoz döntéseket, de tevékenysége jogszabályokhoz kötött.
- C) Az önkormányzat autonómiája kizárja az állami felügyelet minden formáját.
- D) Az önkormányzat kizárólag végrehajtó szerepet tölt be a helyi szinten.

6 pont	
--------	--

II. SZÖVEGES, KIFEJTENDŐ FELADATOK

Olvassa el figyelmesen!

A következő feladatok közül összesen kettőt kell kidolgoznia.

Az alábbi szabályok alapján kell választania:

Kidolgozandó:

- **egy**, az **egyetemes** történelemre vonatkozó **rövid** feladat,
- **egy**, a **magyar történelemre** vonatkozó **hosszú** feladat.

A rövid egyetemes és a hosszú magyar feladat más korszakra – az egyik az 1849-ig tartó, a másik az 1849 utáni korszakra – vonatkozzon!

(A táblázatban a korszakokat kettős vonal választja el.)

Tanulmányozza figyelmesen a feladatokat!

	Korszak	Sorszám	Feladat	Feladat típusa
Egyetemes történelem	1849-ig	13.	13. Konzervativizmus	rövid
	1849 után	14.	14. Első világháború	rövid
Magyar történelem	1849-ig	15.	15. Magyarország újranepezése	hosszú
	1849 után	16.	16. A dualizmus gazdaságpolitikája	hosszú

A feladatok tanulmányozása után karikázza be a választott feladatok sorszámát!

A következő táblázatban feltüntettük a két választási lehetőséget. **Jelölje X-szel a választását a megfelelő sorban! Csak az egyik lehetőséget jelölje!**

A választott feladatok sorszáma	Választásának jelölése X jellel
13 és 16.	
14 és 15.	

A feladatok közül csak a választott kettőt dolgozza ki! Válaszait az azonos típusú feladatokat követő pontozott vonalakra írja!

A feladatok kidolgozása előtt tanulmányozza a 2. oldalon található útmutatót!

A válaszok elkészítése során **fogalmazvány** (piszkozat) készíthető!

A feladatok után az értékelési szempontok szerepelnek, az elért pontszámokat a javító tanár állapítja meg.

13. Mutassa be a konzervativizmus eszméjének lényegi vonásait és történelemszemléletét a forrás és saját ismeretei alapján! (rövid)

„Egy állam nemcsak az élők társulása, hanem a holtaké és a még meg nem születetteké is. Az intézmények, amelyeket elődeink ránk hagytak, nem pusztán hasznosságuk miatt értékesek, hanem mert tapasztalat és hagyomány formálta őket. A hirtelen és gyökeres változtatás gyakran több kárt okoz, mint amennyi hasznot hoz.” (Edmund Burke gondolatai alapján)

14. A forrás és ismeretei alapján mutassa be, mely célokat követett és milyen eszközöket használt az antant az első világháború során a lakosság mozgósítására! (rövid)

This image shows a full page of white paper with horizontal dotted lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a guide for handwriting practice. There are no margins, text, or other markings on the page.

12

15. Mutassa be Magyarország újranépesülését: okait, formáit, irányait és következményeit a 18. században a források és saját ismeretei alapján! (hosszú)

„Miután országaink több része a hosszan tartó háborúk következtében pusztává és lakatlanná vált, szükségesnek ítéljük, hogy a földművelés és az adózás helyreállítása érdekében szorgalmas és munkára alkalmas telepeseket hívjunk be más tartományainkból. Ezeknek a jövevényeknek ideiglenes adómentességet, szabad költözést és vallásgyakorlást engedélyezünk.” (Habsburg közigazgatási rendelet, 18. század közepe)

„Sok vidéken még ma is romok jelzik az egykori falvakat, míg más helyeken német, szerb, szlovák és magyar lakosok élnek egymás mellett. A föld termékeny, de a kéz kevés, ezért az uradalmak örömmel fogadják az új jövevényeket. Az új falvak lakói különböző nyelvet beszélnek, szokásaik eltérnek, mégis közös munkával próbálnak boldogulni.” (18. századi utazó feljegyzése)

16. A feladat a dualizmus kori gazdaságpolitikára vonatkozik. Mutassa be a források és ismeretei alapján az állam szerepvállalását a közlekedés fejlesztésében! (hosszú)

Az Erzsébet-híd pályázat díjnyertes pályaműve (1894)

A Keleti-pályaudvar (1900-ban)

„...gondoskodjék az állam mindazon hasznos beruházásokról, melyek az anyagi és szellemi megerősödést előmozdítani képesek, segítsen ott, ahol a magános munkásság segíteni nem képes, teremtsen haszon a közlekedési eszközök szaporítása, a hitelintézmények előmozdítása és rendezése, a nevelés és különösen az iparnevelés terjesztése, a közbiztonság [közbiztonság] biztosítása, a törvénykezés rendezése és e belnyugalom fenntartása által; de egyszersmind engedjen szabad fejlődést a magánmunkásságnak, hogy mindezen tényezők közremunkálása folytán évről-évre könnyebbüljön azon teher, melyet viselni kénytelenek vagyunk.” (Lónyay Menyhért pénzügyminiszter, 1868)

[illegible]

Szempontok		Elérhető	Elért
		pont	
Feladatmegértés		2	
Tájékozódás térben és időben	T1	2	
	T2	2	
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1	2	
	K2	2	
	K3	2	
Ismeretszerzés, források használata	F1	3	
	F2	3	
	F3	3	
Történelmi gondolkodás és történelmi ismeretek	E1	3	
	E2	3	
	E3	3	
	E4	3	
Összpontszám / Vizsgapont		33	

Felhasznált képi források:

https://www.nkp.hu/tankonyv/tortenelem_12_nat2020/lecke_07_017

https://nat2012.nkp.hu/tankonyv/tortenelem_10/lecke_04_034

<https://tuntetes-archivum.hu/>

https://www.archivnet.hu/a-totkomlosi-dolgozo-parasztok-termenybeadasi-versenyre-hivtak-az-egesz-oroszag-dolgozo-paraszsagat?utm_source=chatgpt.com

<https://proudandtorn.org/>

https://www.nkp.hu/tankonyv/tortenelem_10_nat2020/lecke_04_013

https://www.nkp.hu/tankonyv/tortenelem_12_nat2020/lecke_07_017

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Triple_Entente.jpg

Feladat		Pontszám	
		maximális	elért
1.	Kereszténység	4	
2.	Iszlám	4	
3.	Tatárjárás	4	
4.	Angol alkotmányos monarchia	4	
5.	Mohácsi csata	4	
6.	Áprilisi törvények	4	
7.	Polgári állam	4	
8.	Horthy-korszak	4	
9.	Holokauszt	4	
10.	Hidegháború	4	
11.	Rendszerváltozás	4	
12.	Önkormányzatok	6	
Rövid választ igénylő feladatok összesen		50	
13.	A konzervativizmus	17	
14.	Az első világháború	17	
15.	Magyarország újranevesítése	33	
16.	Dualizmus-kori gazdaságpolitika	33	
Összesen		50	
I.+II. Az írásbeli vizsgarész pontszáma		100	

dátum

javító tanár